

## **POMEMBNE INFORMACIJE ZA PACIENTE**

Zloženko natančno preberite in jo shranite

### **SLUŽBA NUJNE MEDICINSKE POMOČI – NMP**

**Služba NMP** je zagotovljena **24 ur na dan** v prostorih urgence Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica.

### **DEŽURNA SLUŽBA – NEPREKINJENO ZDRAVSTVENO VARSTVO – NZV**

**Služba NZV** je zagotovljena v sklopu obratovanja **NMP**:

- ob delovnikih ponoči od 20:00 do 7:00
- ob vikendih in dela prostih dnevih (praznikih) 24 ur na dan

**Služba NUJNE MEDICINSKE POMOČI (NMP) je namenjena:**

- osebi, ki **ne kaže znakov življenja**, je v nezavesti oz. se ne odziva ali težko diha,
- osebi, ki je zaradi bolezni ali poškodbe **neposredno življenjsko ogrožena**,
- osebi pri kateri bi zaradi nenadnega poslabšanja bolezni lahko **v kratkem času prišlo do življenjske ogroženosti**,
- nudenju NMP ob večjih nesrečah in katastrofah.

**Služba NMP in dežurna služba se izvaja:**

- **v ambulanti** nujne medicinske pomoči v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica,
- **na terenu in na domu** z izvozom ekipe NMP v primeru nujnega stanja.

**TELEFONSKA ŠTEVILKA NUJNE MEDICINSKE POMOČI V ZD ILIRSKA BISTRICA: 05 – 711 2112**

**ZA ŽIVLJENJSKO OGROŽUJOČA STANJA POKLIČITE 112**

**STANJA, KI NE SODIJO MED NUJNA IN ŽIVLJENJSKO OGROŽUJOČA:**

- Prehladna in gripozna obolenja.
- Povišana tel. temperatura, ki traja manj kot 3-5 dni, ob tem pacient ni prizadet.
- Bolečina v ušesih brez visoke tel. temperature in brez izcedka iz sluhovoda.
- Bolečina v žrelu brez visoke tel. temperature, brez težkega dihanja ali prizadetosti.
- Blago pordele oči kot posledica izpostavljenosti soncu, vetru, in brez motenj vida.
- Bolečine v križu brez povišane tel. temperature, občutka pekočega / pogostega uriniranja ali omrtvelosti in občutka zbadanja oz. oslabelosti spodnjih okončin.
- Izolirane bolečine vratnih in ramenskih mišic zaradi prepiha, fizičnega napora, napačne drže telesa ter ležanja, ki se ob premikanju glave / vratu / ramena poostrijo in so občutljive.
- Bolečine v mišicah in sklepih kronične narave.
- Odstranjevanje klopa in izpiranje ušesa (sluhovoda).
- Predpis postkoitalne kontracepcije in cepljenje.
- Stare poškodbe brez zapletov.
- Blage udarnine in rane, ki ne segajo globlje od podkožja.
- Piki žuželk in komarjev z blago lokalno kožno reakcijo in otekline.
- Zaraščen noht, glivična okužba stopal in obnohtja, žulji, otiščanci in podobno.

**NMP in dežurna služba NZV nista namenjeni:**

- Predpisovanju zdravil, ki jih redno jemljete
- Izdaji napotnic za naročene preglede

**Ob vseh opisanih nenujnih stanjih** se je treba obrniti na **osebnega zdravnika** ali zdravnika, ki ga nadomešča. Osebni zdravnik vas najbolje pozna, ima vpogled v vašo zdrav. dokumentacijo in pristojnosti, da vas zdravi in usmerja pri zdravljenju. Glede na navedeno Vas vljudno prosimo, da **NMP** in **dežurno službo NZV ne obremenjujete po nepotrebem** in tako omogočite hudo obolelim in poškodovanim, da so hitro in kvalitetno oskrbljeni. S pozitivnim prizadevanjem boste na ta način tudi vi izkazali solidarnost do bolj nujnih in hudo prizadetih pacientov. Le z vašim sodelovanjem bo zdravstvena obravnava uspešnejša, strokovnejša in hitrejša.

### **Kaj če ne vem ali je moje stanje nujno?**

Če ste negotovi glede prihoda v NMP in dežurno ambulanto NZV ali ste negotovi glede potrebe po nujnem obisku zdravnika na terenu/doma, se lahko predhodno posvetujete z urgentnim oz. dežurnim zdravnikom na tel. št. **05 – 711 2112**.

### **In, če vseeno želim pregled v ambulanti NMP oz. pregled v dežurstvo NZV?**

Če zahtevate pregled v NMP ob delavnikih podnevi oz. v dežurni ambulanti v času dežurstva, ali hišni obisk za zdravstveno stanje, za katerega zdravnik presodi, da ni bilo življenjsko ogrožajoče in ni bilo potrebno nujno zdravljenje, se taka storitev zavede kot **samoplačniška**. Tudi zdravila, ki vam jih nujni in dežurni zdravnik v takem primeru predpiše, se izdajajo na beli recept in **jih plačate sami**. Le v primeru nujnega in nedoločljivega stanja, so storitve neplačljive!

### **Kdaj je potrebno storitev plačati ali doplačati?**

Na podlagi Pravil ZZZS ste za zdravstvene storitve dolžni plačati oz. doplačati:

- Če v dežurni službi uveljavite storitve, ki niso nujne.
- Če uveljavljate storitve, ki niso nujne pri zdravniku, ki ni vaš osebni zdravnik.
- Če nimate urejeno zdravstveno zavarovanje.

### **OTROK JE ZBOLEL, ALI JE NUJNO?**

Spoštovani starši / skrbniki; večina obolenj pri otrocih poteka brez zapletov! Ni razloga, da bi neprizadetega otroka, samo zaradi vročine ali zaradi bolečin v ušesu ali v žrelu, sredi noči pripeljali do dežurnega zdravnika. Če otrok dobro prenaša blago povišano telesno temperaturo te ni potrebno zniževati. Do obiska pediatra naslednjega jutra lahko otroku pomagata s splošnimi ukrepi (uživanje tekočine in večkratno hlajenje z mlačnimi obkladki). Uporabite lahko tudi zdravila za znižanje povišane telesne temperature in protibolečinska zdravila na podlagi Paracetamola v obliki sirupa ali svečk, ki so na voljo brez recepta v lekarni.

Dežurno ambulanto in nujno medicinsko pomoč obiščemo kadar je otrok hudo bolan, prizadet oz. kaže znake, ki bi lahko v kratkem času privedle do poslabšanja. Ti znaki so najpogosteje:

- motnje zavesti ali neutolažljiv jok,
- visoka vročina, ki jo ne moremo znižati z zgoraj opisanimi splošnimi ukrepi,
- pogosto bruhanje in pogosto odvajanje tekočega blata ob nezadostnem uživanju tekočin,
- težko dihanje / hropenje / piskanje,
- kadar otrok toži za močnimi bolečinami v trebuhu in mu je slabo / bruha in ima povišano telesno temperaturo,
- ob hudih alergičnih reakcijah z motnjami zavesti in težkim dihanjem,
- posebej bodimo pozorni kadar je istočasno prisotna redka kombinacija naslednjih znakov: motnje zavesti / vročina / glavobol / bruhanje / trd vrat / vijolični izpuščaji, ki spominjajo na manjše modrice in ob dotiku ne izginejo.

**Posebna skupina so dojenčki.** Pomembno je prepoznati resne znake obolenja, kot so: neutolažljiv jok; dalj časa visoko povišana telesna temperatura, ki jo ne uspemo znižati, ob tem dojenček zavrača tekočine; mlahav, odsoten in neodziven pogled, koža ob tem je bleda in marmorirana; in kadar je prisotno hitro in težko dihanje, piskanje in hropenje.

Če niste prepričani glede prihoda ali rabite posvet, pokličite izbranega pediatra. V času dežurstva pokličite dežurnega zdravnika in prihranite otroku nepotrebno čakanje v polni čakalnici. Zdravnika bodo zanimali osnovni podatki kot denimo: starost, teža, zdravila, ki jih jemlje, katere otroške bolezni je že prebolel, ali je redno cepljen in kdaj je nazadnje obiskal zdravnika. Na podlagi posveta se bomo skupaj odločili ali bo potrebno pripeljati otroka na pregled.

### **Kaj pa, če rabim samo antibiotik?**

Najbolj pogosti povzročitelji prehlada, nahoda, gripe, vnetja žrela in vnetja ušes so virusi, težave pa v nekaj dnevih praktično same izzvenijo. Na začetku zdravljenja teh običajnih obolenj, praviloma NE IZDAJAMO ANTIBIOTIKOV V DEŽURNI AMBULANTI. Lahko si pa sami pomagata z rednim jemanjem zdravil: proti povišani telesni temperaturi, za lajšanje glavobolov, proti bolečinam v žrelu, v ušesih, v mišicah in v sklepih; zelišča za grgranje in za inhaliranje ter sirupov za pomiritev kašlja oz. za izkašljevanje. Zagotovite si zadostno uživanje tekočin in nekajdnevni počitek. Kadar se po nekaj dnevih znaki obolenja ne izboljšujejo ali celo poslabšujejo pa se posvetujte z zdravnikom.

### **STAROSTNIKI IN KRONIČNI BOLNIKI**

Pri sebi imejte zmeraj celoten seznam in odmerek zdravil, ki redno jemljete zjutraj, opoldne, zvečer ter po potrebi. Navedite na kaj ste alergični. Z seboj imejte morebitne izvide in mnenje specialista, odpustnice hospitalizacije v bolnici in ostalo relevantno zdravstveno dokumentacijo. V primeru poslabšanja zdravstvenega stanja vam bo zdravnik tako najhitreje pomagal.

## **POČUTIM SE SLABO, ZBOLEL-A SEM, KAKO NAJ SE RAVNAM?**

Nekdo je <b>življenjsko ogrožen</b>	- Poklicati na <b>112</b>
Zdravstveno stanje se je <b>nenadoma hudo poslabšalo</b>	- Poklicati na <b>112</b> ALI - Poklicati <b>NMP v Zdravstveni dom na telef. št: 05 – 711 2112</b>
Zboleli smo in <b>nismo življenjsko ogroženi</b>	- Obiskati <b>osebnega zdravnika</b> ali zdravnika, ki ga nadomešča v rednem delovnem času. - V primeru zdravstvenega posveta poklicati <b>NMP v Zdravstveni dom na telef.št: 05 – 711 2112</b>

### **KDAJ IN KAKO POKLICATI NUJNO MEDICINSKO POMOČ 112?**

**112** pokličemo kadar je ogroženo človeško življenje, v primerih:

- *srčnega zastoja in zastoja dihanja - oseba je v globoki nezavesti, na klic se ne odziva, in če jo nežno stremo za ramena se ne premika, ne diha ali hrope / smrči, koža je pomodrela,*
- *kratkotrajna (nekaj sekundna) in dolgotrajna (nekaj minutna) izguba zavesti (oseba je ležala v nezavesti in se je hitro uvedla ali v trenutku klica na 112 še leži v nezavesti vendar jasno DIHA, koža ni pomodrela),*
- *motnje zavesti pri sladkornih bolnikih,*
- *dušenje (npr. zaradi tujka v dihalnih poteh),*
- *oteženo nenadno poslabšanje dihanja pri znanih srčnih / pljučnih in kroničnih bolnikih,*
- *nenadne in neobičajne bolečine v prsih s težkim dihanjem in / ali potenjem,*
- *nenadne in neobičajne hude bolečine v trebuhu, s slabostjo in / ali bruhanjem,*
- *nenadno nastale motnje srčnega ritma - prepočasen, prehitel, nepravilen ritem,*
- *krči z motnjami zavesti,*
- *nenadno otežen govor, slabost ali ohromelost katerega koli dela telesa,*
- *hude poškodbe s krvavitvami nastale v prometnih, delovnih in ostalih nesrečah,*
- *neobičajne hude in neustavljive obilne krvavitve iz katere koli telesne odprtine,*
- *nosečnice z nenadnimi in neobičajnimi bolečinami v trebuhu s krvavitvijo,*
- *porod na terenu / doma,*
- *več dni visoka temperatura in ob tem je oseba omotična, oslabela, bleda in potna,*
- *nenaden hud glavobol z bruhanjem in z pridruženimi motnjami vida in zavesti,*
- *obsežne opekline večjih delov telesa ali hude opekline obraza in ust,*
- *udar električnega toka ali strele,*
- *podhladitve, vročinski šok,*
- *utopitve,*
- *zastrupitve z zdravili, mamil, kemikalijami, plini,*
- *hude alergijske reakcije z oteženim dihanjem in motnjami zavesti,*
- *nenadne spremembe v vedenju, ki povzročajo nevarnost za pacienta in okolico.*

Ob klicu na 112 prosimo, da ustrezne podatke posredujete čim bolj zbrano in umirjeno. Seznanjeni morate biti z zdravstvenim problemom, zaradi katerega kličete. Dobro poslušajte vprašanja in navodila operaterja/dispečerja/zdravstvenega osebja. Vedno je potrebno počakati na zvezi, saj bomo morda za vas imeli dodatna vprašanja ali vam posredovali navodila za učinkovito ravnanje na kraju nesreče.

#### **Zanima nas predvsem:**

- Kdo kličete? - Kakšno pomoč potrebujete?
- Kaj se je zgodilo? - Koliko je ponesrečencev in kdo so?
- Kje se je zgodilo? - Kakšne so poškodbe?
- Kdaj se je zgodilo? - Kakšne so okoliščine na kraju nesreče?

**Po klicu ohranite prost telefon v primeru, da bi vas ekipa iz nujnega vozila ali operater/dispečer/zdravstveno osebje želeli poklicati nazaj.**